Skatteutskottets betänkande

1978/79:25

med anledning av propositionen 1978/79:30 om inskränkt skattskyldighet för Stiftelsen för produktutvecklingscentrum i Göteborg m. fl.

Propositionen

Regeringen (budgetdepartementet) föreslår i propositionen 1978/79:30 att riksdagen antar ett i propositionen framlagt förslag till lag om ändring i kommunalskattelagen (1928:370).

I propositionen föreslås att Stiftelsen för produktutvecklingscentrum i Göteborg, Bokbranschens Finansieringsinstitut AB, SIS-Standardiseringskommissionen i Sverige samt de regionala utvecklingsfonder som ersätter företagareföreningarna befrias från skattskyldighet för inkomst och förmögenhet med undantag för skyldigheten att betala kommunal inkomstskatt för fastighetsinkomst.

Den inskränkta skattskyldigheten föreslås gälla fr. o. m. 1978 års taxering för Stiftelsen för produktutvecklingscentrum i Göteborg och fr. o. m. 1979 års taxering i de övriga fallen.

Författningsförslaget har följande lydelse.

Förslag till
Lag om ändring i kommunalskattelagen (1928:370)

Härigenom föreskrivs att 53 § 1 mom. kommunalskattelagen (1928:370) skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse *Föreslagen lydelse*

53 §

1 mom.[1] Skyldighet att erlägga skatt för inkomst åligger så framt ej annat föreskrives i denna lag eller i särskilda bestämmelser, meddelade på grund av överenskommelse eller beslut, varom i 72 och 73 §§ sägs:

a) fysisk person:

för tid, under vilken han varit här i riket bosatt:

för all inkomst, som av honom här i riket eller å utländsk ort förvärvats; samt

för tid, under vilken han ej varit här i riket bosatt:

för inkomst av här belägen fastighet;

för inkomst av rörelse, som här bedrivits;

för avlöning eller annan därmed jämförlig förmån, som utgått av anställning eller uppdrag hos svenska staten eller svensk kommun;

för avlöning eller annan därmed jämförlig förmån, som utgått av annan anställning eller annat uppdrag, i den mån inkomsten uppburits härifrån och förvärvats genom verksamhet här i riket;

för pension enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring till den del beloppet överstiger 4 500 kronor och för annan ersättning enligt nämnda lag;

för pension på grund av anställning eller uppdrag hos svenska staten eller svensk kommun;

för belopp, som utgår på grund av annan pensionsförsäkring än tjänstepensionsförsäkring, om försäkringen meddelats i här i riket bedriven försäkringsrörelse;

för ersättning enligt lagen (1954:243) om yrkesskadeförsäkring eller lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring och lagen (1956:293) om ersättning åt smittbärare samt enligt annan lag eller författning, som utgått till någon vid sjukdom eller olycksfall i arbete eller på grund av militärtjänstgöring eller i fall som avses i lagen (1977:265) om statligt personskadeskydd eller lagen (1977:267) om krigsskadeersättning till sjömän;

för dagpenning från erkänd arbetslöshetskassa enligt lagen (1973:370) om arbetslöshetsförsäkring och kontant arbetsmarknadsstöd enligt lagen (1973:371) om kontant arbetsmarknadsstöd;

för timstudiestöd och inkomstbidrag enligt studiestödslagen (1973:349);

[1] Senaste lydelse 1978:925.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*

för annan härifrån uppburen, genom verksamhet här i riket förvärvad inkomst av tjänst;

för vinst å icke yrkesmässig avyttring av fastighet eller rörelse här i riket eller tillbehör till sådan fastighet eller rörelse; samt

för belopp varmed schablonavdrag för egenavgifter överstigit påförda avgifter, samt restituerade, avkortade eller avskrivna egenavgifter, allt i den omfattning, som anges i anvisningarna till 41 b §;

b) staten:

för inkomst av jordbruksdomäner, skogar samt uthyrda eller med tomträtt eller vattenfallsrätt upplåtna fastigheter; samt

för inkomst av rörelse, som ej härflutit av bank- eller försäkringsrörelse eller av kommunikationsverk med tillhörande byggnader och anläggningar eller av industriell verksamhet, som huvudsakligen avser att tillgodose statens egna behov;

c) landsting, kommuner och andra menigheter ävensom hushållningssällskap med stadgar som fastställts av regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer:

för inkomst av fastighet och av rörelse;

d) akademier, Nobelstiftelsen samt stiftelsen Dag Hammarskjölds Minnesfond, så ock allmänna undervisningsverk, sådana sammanslutningar av studerande vid rikets universitet och högskolor i vilka de studerande enligt gällande stadgar äro skyldiga att vara medlemmar samt samarbetsorgan för sådana sammanslutningar med ändamål att fullgöra uppgifter som enligt nämnda stadgar ankomma på sammanslutningarna, sjömanshus, svenska skeppshypotekskassan, skeppsfartens sekundärlånekassa, företagareförening som erhåller statsbidrag, norrlandsfonden, statens utvecklingsfond, Apotekarsocietetens stiftelse för främjande av farmacins utveckling m. m., Svenska Bibelsällskapets bibelfond, Stiftelsen Industricentra, Stiftelsen Industriellt Utvecklingscentrum i övre Norrland, Sveriges exportråd, Sveriges turist-

d) akademier, Nobelstiftelsen samt stiftelsen Dag Hammarskjölds Minnesfond, så ock allmänna undervisningsverk, sådana sammanslutningar av studerande vid rikets universitet och högskolor i vilka de studerande enligt gällande stadgar äro skyldiga att vara medlemmar samt samarbetsorgan för sådana sammanslutningar med ändamål att fullgöra uppgifter som enligt nämnda stadgar ankomma på sammanslutningarna, sjömanshus, svenska skeppshypotekskassan, skeppsfartens sekundärlånekassa, företagareförening som erhåller statsbidrag, *regional utvecklingsfond som avses i förordningen (1978:504) om överförande av vissa uppgifter från företagareförening till regional utvecklingsfond,* norrlandsfonden, statens utvecklingsfond, Apotekarsocietetens stiftelse för främjande av farmacins utveckling m. m., Svenska Bibelsäll-

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
råd, järnkontoret, så länge kontorets vinstmedel användas till allmänt nyttiga ändamål och *kontoret* icke *lämnar* utdelning *åt sina* delägare, aktiebolaget tipstjänst, svenska penninglotteriet aktiebolag, allmänna sjukförsäkringsfonden, pensionsstiftelser som avses i lagen om tryggande av pensionsutfästelse m. m., allmänna försäkringskassor, erkända arbetslöshetskassor, understödsföreningar, som icke bedriva till livförsäkring hänförlig verksamhet, personalstiftelser som avses i lagen om tryggande av pensionsutfästelse m. m. med ändamål uteslutande att lämna understöd vid arbetslöshet, sjukdom eller olycksfall, stiftelser som bildats enligt avtal mellan organisationer av arbetsgivare och arbetstagare med ändamål att utgiva avgångsersättning till friställd arbetstagare eller främja åtgärder till förmån för arbetstagare som blivit uppsagd eller löper risk att bliva uppsagd till följd av driftsinskränkning, företagsnedläggelse eller rationalisering av företags verksamhet ävensom sådana ömsesidiga försäkringsbolag, som avses i lagen om yrkesskadeförsäkring:	skapets bibelfond, *Bokbranschens Finansieringsinstitut Aktiebolag*, Stiftelsen Industricentra, Stiftelsen Industriellt Utvecklingscentrum i övre Norrland, *Stiftelsen för produktutvecklingscentrum i Göteborg*, Sveriges exportråd, Sveriges turistråd, järnkontoret *och SIS–Standardiseringskommissionen i Sverige*, så länge kontorets *respektive kommissionens* vinstmedel användas till allmänt nyttiga ändamål och utdelning icke *lämnas till* delägare *eller medlemmar*, aktiebolaget tipstjänst, svenska penninglotteriet aktiebolag, allmänna sjukförsäkringsfonden, pensionsstiftelser som avses i lagen om tryggande av pensionsutfästelse m. m., allmänna försäkringskassor, erkända arbetslöshetskassor, understödsföreningar, som icke bedriva till livförsäkring hänförlig verksamhet, personalstiftelser som avses i lagen om tryggande av pensionsutfästelse m. m. med ändamål uteslutande att lämna understöd vid arbetslöshet, sjukdom eller olycksfall, stiftelser som bildats enligt avtal mellan organisationer av arbetsgivare och arbetstagare med ändamål att utgiva avgångsersättning till friställd arbetstagare eller främja åtgärder till förmån för arbetstagare som blivit uppsagd eller löper risk att bliva uppsagd till följd av driftsinskränkning, företagsnedläggelse eller rationalisering av företags verksamhet ävensom sådana ömsesidiga försäkringsbolag, som avses i lagen om yrkesskadeförsäkring:
för inkomst av fastighet;	för inkomst av fastighet;
e) kyrkor, sjukvårdsinrättningar vilkas verksamhet ej bedrives i vinstsyfte,	

Nuvarande lydelse *Föreslagen lydelse*

barmhärtighetsinrättningar, stiftelser som hava till huvudsakligt ändamål att under samverkan med militär eller annan myndighet stärka rikets försvar eller att, utan begränsning till viss familj, vissa familjer eller bestämda personer, främja vård och uppfostran av barn eller lämna understöd för beredande av undervisning eller utbildning eller utöva hjälpverksamhet bland behövande eller främja vetenskaplig forskning, ävensom ideella föreningar som uppfylla i punkt 9 av anvisningarna angivna villkor:

för inkomst av fastighet och av rörelse;

f) svenska aktiebolag och sådana bolag, som enligt särskild författning äro skyldiga att avstå sin vinst, ekonomiska föreningar, samebyar, samfund, stiftelser, understödsföreningar, som bedriva till livförsäkring hänförlig verksamhet, verk, inrättningar och andra inländska juridiska personer, dock såvitt gäller sådana juridiska personer som enligt författning eller på därmed jämförligt sätt bildats för att förvalta samfällighet endast om samfälligheten har taxerats såsom särskild taxeringsenhet och avser marksamfällighet eller regleringssamfällighet, samtliga här under f) avsedda bolag, verk och andra juridiska personer i den mån de ej inbegripas under punkterna d) och e):

för all inkomst, som här i riket eller å utländsk ort förvärvats;

g) utländska bolag:

för inkomst av här belägen fastighet;

för inkomst av rörelse, som här bedrivits; samt

för vinst å icke yrkesmässig avyttring av fastighet eller rörelse här i riket eller tillbehör till sådan fastighet eller rörelse;

h) allmänna pensionsfonden:

för all inkomst som härflyter av medel, som förvaltas av fjärde fondstyrelsen, samt i övrigt för inkomst av fastighet.

Riksskatteverket må, om särskilda skäl därtill äro, efter ansökan förklara, att stiftelse eller förening, som har till huvudsakligt ändamål att främja nordiskt samarbete, i fråga om skattskyldighet eller eljest vid tillämpning av denna lag skall anses jämställd med stiftelse eller förening, som ovan i första stycket vid e) angives. Sådant beslut må, när omständigheterna det föranleda, av riksskatteverket återkallas. Över beslut, som riksskatteverket meddelat enligt detta stycke, må klagan icke föras.

Denna lag träder i kraft två veckor efter den dag, då lagen enligt uppgift på den har utkommit från trycket i Svensk författningssamling, och tillämpas såvitt avser Stiftelsen för produktutvecklingscentrum i Göteborg första gången vid 1978 års taxering, såvitt avser regional utvecklingsfond, Bokbranschens Finansieringsinstitut Aktiebolag och SIS-Standardiseringskommissionen i Sverige första gången vid 1979 års taxering och i övrigt fr. o. m. 1980 års taxering. Har Stiftelsen för produktutvecklingscentrum i Göteborg vid 1978 års taxering beskattats i vidare omfattning än som följer av denna lag får besvär anföras över taxeringen enligt 100 § taxeringslagen (1956:623).

Utskottet

Förslaget i propositionen innebär att vissa rättssubjekt, nämligen Stiftelsen för produktutvecklingscentrum i Göteborg (PUC), Bokbranschens Finansieringsinstitut AB (BFI), SIS-Standardiseringskommissionen i Sverige och de regionala utvecklingsfonderna befrias från skyldighet att erlägga statlig inkomstskatt och statlig förmögenhetsskatt och att deras skattskyldighet till kommunal inkomstskatt begränsas till att avse fastighetsinkomst.

Mot bakgrund av vad i propositionen anförts om arten av och ändamålet med den verksamhet som bedrivs av berörda rättssubjekt anser utskottet sig böra godta förslaget i propositionen. Utskottet vill emellertid understryka angelägenheten av att frågor om begränsad skattskyldighet behandlas restriktivt. Principen bör vara att skattelindring inte tillkommer andra rättssubjekt än sådana som uteslutande eller i vart fall huvudsakligen verkar på områden inom vilka positiva insatser från det allmännas sida anses ofrånkomliga och vilkas verksamhet i övrigt är så organiserad att en skattebefrielse är motiverad. Härutöver bör givetvis krävas betryggande garantier för att skattelindringen inte leder till konkurrenssnedvridningar. Som framgår av propositionen har BFI förklarat det möjligt att genom en ändring i bolagsordningen förhindra att institutet kommer att driva bokhandel. Utskottet förutsätter att en sådan ändring kommer till stånd och att regeringen – som också framhålls i propositionen – uppmärksamt följer konkurrenssituationen inom bokhandeln och vid behov omprövar villkoren för BFI:s skattebefrielse.

Begränsad skattskyldighet enligt 53 § 1 mom. d) kommunalskattelagen tillkommer f. n. – förutom en lång rad särskilt angivna subjekt – vissa stiftelser, sammanslutningar, bolag, föreningar och andra organ som bedriver verksamhet av viss art och inriktning. Utskottet ifrågasätter om inte detta författningsrum genom en annan utformning skulle kunna förenklas och göras mer överskådligt. I propositionen 1976/77:135 om ändrade regler för beskattning av ideella föreningar m. m. framhöll departementschefen att frågan om beskattningen av stiftelser borde tas upp när företagsskatteberedningen slutfört sitt utredningsarbete och resultatet av stiftelseutredningens överväganden i fråga om stiftelsernas ställning i civilrättsligt hänseende förelåg. Utskottet förutsätter att man i samband med den av departementschefen aviserade utredningen om stiftelsebeskattningen också tar upp frågan om den tekniska utformningen av 53 § kommunalskattelagen.

Vad utskottet anfört bör ges regeringen till känna.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen antar det i propositionen 1978/79:30 framlagda förslaget till lag om ändring i kommunalskattelagen (1928:370);

2. att riksdagen med anledning av propositionen ger regeringen till känna vad utskottet anfört om Bokbranschens Finansieringsinstitut AB och om utformningen av 53 § kommunalskattelagen (1928:370).

Stockholm den 13 februari 1979

På skatteutskottets vägnar
ERIK WÄRNBERG

Närvarande: Erik Wärnberg (s), andre vice talmannen Tage Magnusson (m), Alvar Andersson (c), Stig Josefson (c), Tage Johansson (s), Nils Hörberg (fp), Rune Carlstein (s), Olle Westberg i Hofors* (s), Hagar Normark (s), Johan Olsson (c), Curt Boström (s), Holger Bergqvist (fp), Margit Odelsparr (c) och Bo Lundgren (m).

* Ej närvarande vid betänkandets justering.

GOTAB Stockholm 1979